

Guía Docente				
Datos Identificativos				2012/13
Asignatura (*)	Atención Integral das Persoas con Dano Cerebral	Código	653462133	
Titulación	Mestrado Universitario en Asistencia e Investigación Sanitaria (plan 2009)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4
Idioma	Castelán			
Prerrequisitos				
Departamento	Medicina			
Coordinación	Villarino Díaz-Jiménez, Carlos	Correo electrónico	carlos.villarino.diaz-jimenez@udc.es	
Profesorado	Villarino Díaz-Jiménez, Carlos	Correo electrónico	carlos.villarino.diaz-jimenez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	ATENCIÓN INTEGRAL DAS PERSOAS CON DANO CEREBRAL			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A1	Adquirir coñecementos, habilidades e actitudes en ética, fundamentalmente, epidemioloxía, estatística e outras materias que forman a persoa, ademais de aos profesionais, e afondar aos niveis do posgrao nos coñecementos de Autonomía Persoal e Calidade de Vida desde un modelo interdisciplinar de atención e rehabilitación integral ao paciente.
A2	Adquirir coñecementos especializados para desenvolver con eficacia proxectos de investigación clínica relacionados cunha ampla serie de liñas de investigación, incluíndo as habilidades técnicas e de xestión necesarias para levar a cabo os proxectos.
A3	Aprender a respectar as competencias específicas reguladas na lexislación vixente de cada profesión de saúde implicados na atención aos enfermos crónicos aos efectos de mellorar esa atención holística.
A4	Aumentar os coñecementos dende unha perspectiva rehabilitadora integral.
B8	Habilidade para traballar de forma autónoma e en equipo multi/interdisciplinar co obxectivo de lograr o benestar do paciente.
B11	Capacidade para establecer unha relación de empatía co usuario, familias, grupos sociais e os diversos profesionais.
B12	Habilidade para responder ás necesidades do paciente avaliando, planificando e desenvolvendo programas individualizados máis apropiados xunto á persoa e ao seu entorno, os seus cuidadores e as súas familias e os diversos profesionais.
B13	Capacidade para aplicar o método científico para constatar a efectividade dos métodos de intervención, avaliar os métodos de traballo aplicados e divulgar os resultados.
B14	Capacidade para informar, educar, adestrar e reentrenar e supervisar á persoa, cuidadores e á súa familia en relación con cada perfil profesional.
B15	Capacidade para informar, rexistrar, documentar e, de ser o caso, derivar o proceso de actuación multi/interdisciplinar.
B16	Capacidade para intervir na adaptación e readaptación do entorno físico, social e cultural.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
Posuír e comprender a avaliación e delimitación das secuelas do dano cerebral desde unha perspectiva multidisciplinar.	AM1		
	AM3		
	AM4		
Adestrar aos alumnos no deseño de programas individualizados de rehabilitación, desde as diversas perspectivas profesionais.	AM3	BM7	
		BM10	
Aplicar coñecementos e capacidades para a rehabilitación dos déficits cognitivos e das secuelas físicas, emocionais e conductuais ocasionados polo dano cerebral.	AM1	BM12	
	AM2	BM14	
	AM3		
	AM4		

Adestrar aos alumnos na capacidade para integrar coñecementos, manexar a información e formular pautas de rehabilitación das alteracións a nivel comunicacional producidas polo dano cerebral. persoa con dano cerebral. Asesoramento familiar.	BM10 BM11 BM12 BM13 BM14 BM15	CM4
Fomentar habilidades de aprendizaxe que permitan aos alumnos favorecer a reinserción laboral e social da persoa con dano cerebral.	BM15	
Mellorar as habilidades de comunicación entre os profesionais de saúde e calidade de vida e a familia do usuario.	BM10 BM11 BM12 BM13 BM14 BM15	CM4

Contidos	
Temas	Subtemas
Horario: Ver cronograma	-Lugar de Impartición: A Coruña, Campus de Oza da Universidade da Coruña, Facultade de Ciencias da Saúde, AULA 9 edificio universitario de Oza.
Programa: Temas (T)	.Actividades presenciais teórico-prácticas.
T1.- Introducción.	-Concepto. Epidemioloxía. Principais síntomas. Repercusións familiares e sociais.
T2.- Estados e niveis de atención do DCA	-Unidades especiais de Rehabilitación.
T3.- Traumatismo craneoencefálico (TCE).	o Definición. Epidemioloxía. Fisiopatoloxía. o Grados de Severidade-Escalas de Categorización. Aspectos clínicos e prognósticos. o Rehabilitación Integral. Obxectivos do tratamento rehabilitador. Valoración do nivel cognitivo. Tratamento rehabilitador e estratexias de intervención nas diferentes fases evolutivas (Plano de rehabilitación funcional). Intervención dos diversos profesionais do equipo interdisciplinar. Cuidados de enfermería. Avaliación e Rehabilitación neuropsicolóxica. Complicacións. o Aspectos familiares e sociais.

<p>CLASES PRÁCTICAS-SEMINARIOS</p> <p>Prácticas T9.- Organigrama de Atención ao DCA. Presentación Intervencións en casos prácticos. Lugar de Impartición: A Coruña, Campus de Oza da Universidade da Coruña, Facultade de Ciencias da Saúde (novo edificio) e Sección de NeuroRehabilitación e Dano Cerebral do Servizo de Medicina Física e Rehabilitación do Complexo Hospitalario Universitario A Coruña (CHUAC).</p> <p>Seminarios Seminario Teórico-Práctico ou asistencia aos cursos organizados sobre a materia no transcurso do ano académico. Os alumnos poderán impartir seminarios nos que desenvolverán e comentarán un tema específico.</p> <p>Outros: Trabajo Tutelado y Memoria del curso. Procurarase por en marcha unha participación no Sistema de Teleformación Virtual da Universidade da Coruña para interaccionar cos alumnos: foros de discusión, descarga de ficheiros, titorías virtuais, etc.</p> <p>Posibilidade de realizar unha visita a Centro de Reeduación de Minusválidos Físicos (CRMF) co Unidade de Dano Cerebral.</p>	---
<p>Actividades non presenciais. Traballos tutelados (TT) Traballo tutelado sobre a materia para publicación en revista científica ou unha comunicación oral a un congreso baixo a tutela do profesor/profesores responsables.</p> <p>Titorías a demanda para supervisar o traballo. Mínimo unha titoría obrigatoria. Titorías virtuais co responsable da materia.</p>	---

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	14	28	42
Actividades iniciais	6	3	9
Traballos tutelados	1	20	21
Estudo de casos	18	9	27
Atención personalizada	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativos, que partan dos saberes previos do alumnado.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Se puede hacer uso de las tutorías para cualquier orientación sobre diferentes aspectos de la asignatura. Horarios de Tutorías (para cada profesor) Carlos Villarino Díaz-Jiménez, lunes de 17,00 a 18,00 horas primeiro cuadrimestre, despacho nº 6 de enfermería 2ª planta do edificio universitario de Oza de posgraos. Tambien se puede contactar con el tutor en a-mail carlos.villarino.diaz-jimenez@udc.es

Avaliación

Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Valorarase a participación activa do alumnado.	40
Traballos tutelados	Valorarase a realización dun traballo sobre un tema proposto polo alumno/profesorado.	60
Outros		

Observacións avaliación

Sistemas e criterios de avaliación da aprendizaxe:

1.- Parte presencial 40%:

- Presenza obrigatoria.
- Avaliación continuada mediante as Titorías.

La entrada y salida de cada jornada de clases y/o seminarios se justificara median firma del alumno (cada firma se contabilizará como media jornada).

Por la asistencia a todas las jornadas (28 horas) el alumno obtendrá 4 puntos.

Por la asistencia a 26,75 h, 25,30 h, 24,25 h ó 22 h de esta asignatura el alumno obtendrá respectivamente 3,6 ? 3,4 ?3,2 ó 3,0 puntos.

El alumno realizará un Trabajo Final sobre un aspecto del contenido de la asignatura, que podrá hacer individualmente o conjuntamente con otro alumno (máximo dos alumnos). El tema tendrá que comunicarlo al tutor de la asignatura para su aceptación, y se desarrollara en aproximadamente 10-12 hojas Dina 4 (una hoja mas para Bibliografía) escritas en letra tipo New Roman 12 a 1 espacio, enviando copia por correo electrónico y en papel al tutor de la asignatura.

Por el solo hecho de presentar este trabajo el alumno (o alumnos si fuesen dos autores conjuntos) obtendrá un punto adicional a los conseguidos por la asistencia a las clases. Este punto se podrá incrementar en 3 mas dependiendo de la calidad del trabajo (estimación del tutor).

Aquellos alumnos que obtengan por la suma todos los puntos anteriores 7 u 8 (notable) podrán conseguir una nota superior (9 ó 10 sobresaliente) presentando el trabajo oralmente en sesión publica ante tutor y/o alumnos. La presentación se hará en un tiempo no superior a 10 minutos (con ayuda de presentación tipo PowerPoint), en fecha que se concertará con el tutor.

Para aprobar esta asignatura el alumno tendrá que alcanzar 5 puntos bien por la modalidad de examen o bien por la modalidad de asistencia presencial a clases + trabajo final.

2.- Parte non presencial 60%:

- Traballo tutelado final que poida concluir nunha revista científica ou nunha comunicación oral a un congreso, xornada ou similar, baixo a dirección do profesor responsable e que supoña motivación no uso da metodoloxía innovadora en Rehabilitación do Dano Cerebral con inicio da análise e determinación de variables e uso de estatística habitual e informática.

3.- Para aqueles alumnos que non acudan en presenza obrigatoria ao 75 % das horas presenciais (21 horas), realizarase un exame final e único sobre os contidos teóricos e prácticos de tipo oral ou escrito de preguntas largas, curtas ou intermedias e/ou preguntas tipo test.

4.- Existen dos convocatorias/ediciones: Primeira (primer cuatrimestre) e Segunda (Julio). Os alumnos teñen derecho a presentarse as mesmas, en as condicións referidas, e ante a duda do profesor que imparte o do estudante ao criterio do profesor responsable da asignatura.

5.- La realización de las calificaciones referidas es responsabilidade do profesor que imparte a asignatura e as entregará REVISADAS no marco legal establecido (revisión con lugar, día e hora avisadas con 48 horas de antelación al alumnado) ao profesor responsable da asignatura no prazo referido por este (que corresponderá a metade entre a fecha oficial do examen -independientemente de que este no se haga- e a fecha oficial de firma de actas) para su inclusión en la aplicación informática, salvo que el profesor responsable le delegue esta función.

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - (). . - (). . - (). . - (). . - (). . - (). . - (). . - (). . - (). . - (). . - Peña Casanova J (1990). Manual de Logopedia. Barcelona: Masson - Martines MorilloM, Pasto Vege JM, Sendra Portero F (1998). Manual de Medicina Física. Barcelona: Hancourt Brace - Sánchez I., Ferrero A., Aguilar J.J., Climent J.M., Conejero J.A., Flórez M.T., Peña A., Zambudio R. (2006). Manual SERMEF de Rehabilitación y Medicina Física. Madrid: Panamericana - Varios (2000). Monográfico sobre ACV.. Madrid: Rehabilitación 34(6) - Varios (2002). Monográfico sobre TCE. Madrid: Rehabilitación 36(6): 317-447 - Montaner J. (2010). Neurorrreparación y rehabilitación tras el ictus. Barcelona: Marge Médica Books - Randall L, Braddom (2011). Physical Medicine and Rehabilitation. Philadelphia: Saudersa Company - Daniels-Worthingham´s (2005). Pruebas Funcionales Musculares. Madrid: Marban - Miranda Mayordomo JL. (2004). Rehabilitación Médica. Madrid: Aula Médica - González Mas R (1997). Rehabilitación Medica. Madrid: Masson - De Lisa J, Gans B, Currie D (2011). Rehabilitation Medicine. Principles and Practice.. Philadelphia: Lippincott - Turnes A, Foster M, Johnson SE (2003). Terapia Ocupacional y Disfunción Física: Principios, Técnicas y Práctica. Madrid: Elsevier - Romero AyusoD, Moruno Miralles P (2003). Terapia Ocupacional: Teoría y Técnicas. Barcelona: Masson - Varios (1997). Traumatismo Creneoencefálico: Guia de Buena Práctica. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. IMSERSO
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

ATENCIÓN INTEGRAL DAS PERSOAS CON DANO CEREBRAL

Tipo de materia: obrigatoria

Número de créditos: 4

Lingua na que se imparte: Castelán

Profesores responsables:

Carlos Villarino Díaz-Jiménez

Sergio Santos del Riego

Profesores:

Carlos Villarino Díaz-Jiménez, Xefe do Servizo de Medicina Física e Rehabilitación do Complexo Hospitalario Universitario A Coruña CHUAC.

Outros profesionais do equipo interdisciplinar del Servizo de Medicina Física y Rehabilitación del CHUAC.

Horarios de clase: Jueves de Diciembre, Enero y Febrero de 18,00 a 21,00 horas. Aula 9 edificio universitario de Oza.

Horarios de Titorías (para cada profesor)

Carlos Villarino Díaz-Jiménez, lunes de 17,00 a 18,00 horas primeiro cuadrimestre, despacho nº 6 de enfermería 2ª planta do edificio universitario de Oza de posgraos.

Recursos multimedia

Tempo aproximado de estudo e traballo persoal que debe dedicar un estudante para superar a materia:

4 ECTS*25: 100 horas

a).- Horas presenciais:

- Horas teóricas y teorico-practicas: 24 horas

b).- Horas non presenciais. Traballo do alumno: 76 horas

Titorías: 1 hora/semana.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías